

Førtidspensioner 2014:3

Fortsat få får tilkendt førtidspension

I 3. kvartal 2014 tilkendte kommunerne 1.292 førtidspensioner. Det er 19 procent flere tilkendelser end i 3. kvartal 2013, hvor 1.090 borgere fik tilkendt førtidspension. Men i årets tre første kvartaler var antallet af tilkendelser af førtidspension stabilt med 1.300-1.400 tilkendelser i kvartalet, se figur 1 og tabel 1.

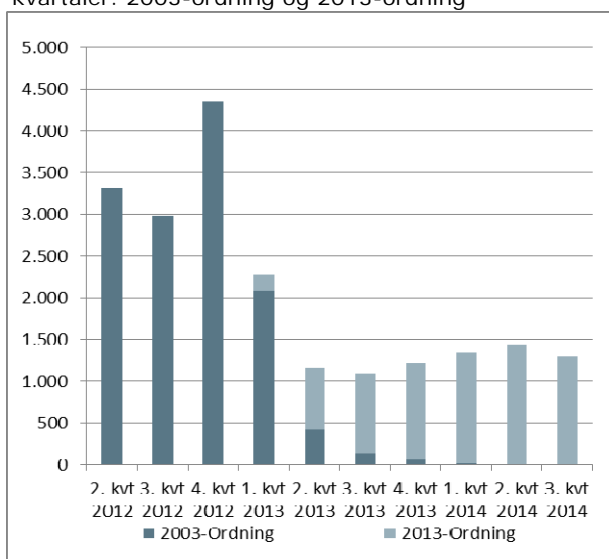
Faldet i tilkendelser i 2013 og 1.-3. kvartal 2014 i forhold til 2012 skal ses i sammenhæng med reformen fra 1. januar 2013¹. Reformen betød blandt andet, at personer under 40 år ikke længere kan få tilkendt førtidspension, medmindre det er dokumenteret, eller det på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke kan forbedres. Ifølge de nye regler skal kommunerne i stedet forsøge at udvikle borgerens arbejdsevne ved en individuel og helhedsorienteret indsats i et ressourceforløb.

Borgere på 40 år eller over skal også tilbydes ressourceforløb. Der kan ikke tilkendes førtidspension, hvis kommunen vurderer, at arbejdsevnen kan forbedres gennem aktivering, behandling, revalidering, ressourceforløb eller på andre måder.

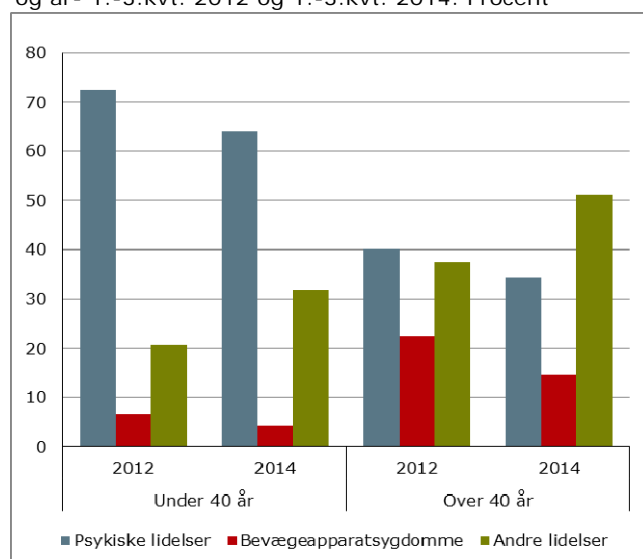
Vis usikkerhed om udviklingen i de kommende år

Der vil fortsat være en vis forsinkelseeffekt i antallet af afgørelser. Det skyldes, at de fleste borgere efter reformen skal deltage i ressourceforløb, før der tages stilling eventuel førtidspension. Det har desuden taget tid for kommunerne at omstille sig til de nye arbejdsgange og tværfaglige samarbejdsformer mellem de kommunale forvaltninger og regionernes kliniske funktion. Niveaulet for antallet af tilkendelser i de kommende år kan derfor ikke uden videre vurderes ud fra niveauet i 2013 og 1.-3. kvartal 2014.

Figur 1 Antal tilkendelser af førtidspension fordelt på kvartaler. 2003-ordning og 2013-ordning

Figur 2 Andel af tilkendelser fordelt på alder, diagnose og år - 1.-3.kvt. 2012 og 1.-3.kvt. 2014. Procent

¹ Reglerne om tilkendelse af førtidspension er ændret med virkning fra 1. januar 2013 for nye førtidspensionssager (2013-ordningen). De sager, som var påbegyndt i 2012, bliver stadig afgjort efter de tidligere regler (2003-ordningen).

Reglerne for førtidspension blev ændret i 2013, og der er nu færre der får førtidspension, og sammensætningen af tilkendelser er ændret. Sammenlignet med 2012 er det nu en mindre andel, der får tilkendt førtidspension på grund af psykiske lidelser.

Ændringen er størst for de under 40-årige. Her er andelen af tilkendelser faldet fra 73 procent til 64 procent i 2014. For aldersgruppen over 40 år faldt andelen fra 40 procent til 34 procent i 2014. For begge aldersgrupper er der også et mindre fald i andelen af tilkendelser af førtidspension som følge af sygdomme i bevægeapparatet.

En større andel af tilkendelser handler for begge aldersgrupper om kategorien andre lidelser. Det kan for eksempel være kræftsygdomme eller hjerte- og karsygdomme. For de over 40-årige steg andelen af tilkendelser på grund af andre lidelser fra 38 procent til 51 procent i 2014, mens andelen for de under 40-årige steg fra 21 procent til 32 procent, *se figur 2*.

Yderligere data og informationer om både kommune- og nævnsafgørelser er tilgængelige via "Tal fra Ankestyrelsen" på Ankestyrelsens hjemmeside: www.ast.dk.

Nøgletal²

Table 1 Kommunale afgørelser for ansøgere uden pension. 2003- og 2013-ordning. Antal og procent

		2012	2013	1.kvt. 2013	2.kvt. 2013	3.kvt. 2013	4.kvt. 2013	1.kvt. 2014	2.kvt. 2014	3.kvt. 2014	Ændring ift. 3.kvt. 2013
Afgørelser	I alt	17.444	8.951	3.365	2.024	1.715	1.847	1.891	1.817	1.719	0 %
	2013-ordning		4.248	257	1.021	1.376	1.594	1.778	1.809	1.712	
	2003-ordning	17.444	4.703	3.108	1.003	339	253	113	8	7	
Tilkendelser	I alt	14.621	5.767	2.285	1.171	1.090	1.221	1.348	1.432	1.292	19 %
	2013-ordning		3.066	202	752	952	1.160	1.328	1.428	1.287	
	2003-ordning	14.621	2.701	2.083	419	138	61	20	4	5	
Afslag	I alt	2.823	3.184	1.080	853	625	626	543	385	427	-32 %
	2013-ordning		1.182	55	269	424	434	450	381	425	
	2003-ordning	2.823	2.002	1.025	584	201	192	93	4	2	

Table 2 Hoveddiagnose for tilkendte førtidspensioner til ansøgere uden pension. Procentandel

		2012	2013	1.kvt. 2013	2.kvt. 2013	3.kvt. 2013	4.kvt. 2013	1.kvt. 2014	2.kvt. 2014	3.kvt. 2014	Ændring ift. hele 2013, pct.point
Total	Lidelser i bevægeapparatet	18,2	14,9	17,0	13,5	12,5	14,4	12,8	12,4	13,3	1,6
	Psykiske lidelser	49,0	42,9	50,7	39,5	36,8	36,9	37,5	39,2	40,8	2,1
	Andre lidelser	32,8	42,3	32,3	47,1	50,7	48,6	49,6	48,4	45,9	-3,6
	I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
2013-ordning	Lidelser i bevægeapparatet	-	12,9	8,9	12,2	12,4	14,5	12,9	12,4	13,4	-
	Psykiske lidelser	-	33,0	22,3	31,1	33,0	36,1	37,3	39,2	40,8	-
	Andre lidelser	-	54,1	68,8	56,6	54,6	49,4	49,8	48,4	45,8	-
	I alt		100,0	100	100	100	100	100	100	100	
2003-ordning	Lidelser i bevægeapparatet	18,2	17,1	17,8	15,8	13,0	13,1	10,0	25,0	0,0	-
	Psykiske lidelser	49,0	54,1	53,4	54,4	63,0	52,5	55,0	25,0	40,0	-
	Andre lidelser	32,8	28,8	28,8	29,8	23,9	34,4	35,0	50,0	60,0	-
	I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

Table 3 Tilkendelser og afslag om førtidspension på det foreliggende grundlag og efter reglerne om seniorførtidspension til ansøgere uden pension. Antal

		2012	2013	1.kvt. 2013	2.kvt. 2013	3.kvt. 2013	4.kvt. 2013	1.kvt. 2014	2.kvt. 2014	3.kvt. 2014	Ændring ift. 3.kvt. 2013	
På det foreliggende grundlag	Tilkendelser	I alt	826	1.047	447	281	169	150	122	113	105	-38 %
		2013-ordning	-	245	10	39	88	108	109	113	104	
		2003-ordning	826	802	437	242	81	42	13	0	1	
	Afslag	I alt	2.007	1.914	480	497	485	452	434	353	403	-17 %
		2013-ordning	-	1.112	43	255	404	410	421	353	402	
		2003-ordning	2.007	802	437	242	81	42	13	0	1	
Seniorførtidspension	Tilkendelser	2013-ordning	-	-	-	-	-	-	11	44	48	
	Afslag	2013-ordning	-	-	-	-	-	-	4	5	10	

² Tallene er pr. 19-11-2014 og kan i forbindelse med kommende offentliggørelser blive ændret.